

Конспект з мистецтва у 9 класі

Дата: 19.10.2021

Клас: 9-Б

Вчитель: Андрєєва Ж.В.

Завдання: опрацювати зміст конспекту, підкреслити для себе найважливіше та законспектувати в зошиті.

Тема:

АВАНГАРД: КУБІЗМ

Авангард – слово французького походження спочатку відносилось виключно до військової термінології і означало загін, що висувається вперед по руху війська – передовий загін.

Довгий час термін зберігав своє політичне значення, а художник наділявся особливою політичною місією. У цьому значенні термін почав засвоюватися в інших європейських мовах.

Засновник школи утопічного соціалізму Анрі Сен-Симон в статті «Художник, учений і робітник», що вийшла в рік його смерті в 1825 році, писав: «Це ми, художники, служитимемо вам авангардом».

Як історичне явище авангард з'явився тільки на початку ХХ століття, але жоден рух, група або школа не включали термін авангард у свою назву, а головне – цим терміном не оперувала критика. Термін авангард (як раніше романтизм або реалізм) почав вживатися, коли самі угруповання вже розпалися, і те, що їх зв'язувало, завершувалося або вже стало історією

ЩО ТАКЕ КУБІЗМ ТА ЯК ВІН ЗАРОДИВСЯ.

Кубізм – це авангардистський художній напрям, який зображував предмети дійсності деформованими або розкладеними на прості геометричні форми. Основною ідеєю кубізму було заперечення тривимірної реальності. Кубісти не хотіли, щоб їх картини були схожі на фотографії, і не вважали такі досягнення академічного живопису як «світлотінь», «перспектива», «оптичний реалізм» провідними засобами художньої виразності.

Таким чином, головна відмінність кубізму від класичного мистецтва це те, що він не ґрунтований на імітації.

Кубізм зародився на початку XX століття у Франції. Його засновники, **Жорж Брак і Пабло Пікассо**, захоплювалися роботами Поля Сезанна і були натхненні його спробою створити об'ємну структуру на поверхні полотна.

У 1907 р. П. Пікассо написав картину «Дівчиці Авіньйона». Незграбні фігури, зображені на полотні, здавалися вирубанними з дерева. Художник відмовився від світлотіні й перспективи. Він зобразив масивні, незграбні, спрощені фігури дівчат контурними, ламаними лініями, розділяючи тіло на уламки різної форми. Картина здавалася настільки авангардною, що шокувала навіть самого автора.

Пластичний експеримент Пікассо притягнув **Жоржа Брака**. Незабаром художники об'єдналися, організувавши творчу групу. Не допустившись пейзажі Брака до участі в Осінньому салоні 1908 р., один з членів журі сказав, що вони ніби складені з кубиків. Художник-кубіст розкладав на полотні об'єкт на складові, аналізував його пристрій і «перебудовував» відповідно до законів картиною площини.

ПЕРІОДИ КУБІЗМУ.

1. Перший період кубізму називається "сезанівський", так як художники-кубісти продовжили експерименти Поля Сезанна (1839-1906) з формою, перспективою і пошуком нових композиційних рішень.

Картина "П'єро та Арлекін" була написана Полем Сезанном в 1888 році, тобто, за 19 років до виникнення кубізму як окремого напрямку. У цій роботі простежується опрацювання художником геометричних форм (кіл, овалів і ромбів), а також нестандартний кут зору: глядач дивиться на персонажів як би трохи звверху і зліва. Перспектива зображена неправильно: створюється враження, що П'єро і Арлекін знаходяться в різних просторових вимірах. Оригінальне композиційне рішення створює ефект зламаності, механічності та маріонетковості рухів фігур незважаючи на те, що це - живі персонажі з живими обличчями.

2. Аналітичний кубізм – 1907-1912 роки – дроблення форм на грані і зрізи, побудова композиції за допомогою колажу з предметів і площин, які пересікаються, стирання граней між формою і простором, візуальна взаємодія форми і простору.

У картинах цього періоду з'являються переливчасті кольори, напівпрозорі пересічні площини, положення яких чітко не визначене. Прихильність форм в просторі і їх відношення до великих композиційних мас постійно

мінється. В результаті виникає візуальна взаємодія форми і простору.

3. Синтетичний кубізм – 1912-1914 роки – за допомогою геометричних форм і їх фрагментів конструюються нові об'єкти, які мають реальність самі по собі, а не є зображенням видимого світу. Колажі створюються, у тому числі, за допомогою аплікацій, які найчастіше є фрагментами газетного листа, вклеєного в композицію.

Пікассо і Брак стали експериментувати з використанням чужорідних матеріалів: кольорового паперу, газет, етикеток, шматочків дерева.

Подібні твори дістали назву «колаж». Роль і функція графічних елементів змінюється і стає складнішою на створеній в 1913 році із застосуванням техніки колажу картині Пікассо «Пляшка, склянка, скрипка». Букви і цифри змінюються обривками вирізаного з газети тексту. Серед них чітко виділяється слово «journal», перенесене на полотно і таке, що є частиною використаної газети.

ВИСНОВКИ.

Кубізм мав бути мистецтвом, котре, за словами Пабло Пікассо, відтворює світ не таким, яким його бачить митець, а таким, яким він його мислить. Шляхом розкладання всіх предметів і форм на прості геометричні фігури та їх перекомбінування відповідно до задуму митця кубісти сподівалися прийти до створення інтелектуального й аналітичного живопису, здатного розкривати структуру речей і їхню внутрішню сутність, виражати «константи буття», підніматися до рівня вимог сучасності, входити в неї і сприяти її перебудові.

Яскраві представники кубізму:

Пабло Пікассо
(1881-1973)

Жорж Брак
(1882-1963)

Хуан Гріс
(1887-1927)

Богуміл Кубишта
(1884-1918)

Фернан Леже
(1881-1955)

Олександр Архипенко
(1887-1964)

КУБІЗМ У СКУЛЬПТУРІ.

Олександр Архипенко – україно-американський скульптор і художник, якого боготворили Аполлінер, Пікассо і Леже, проте забули співвітчизники. Один із засновників кубізму в скульптурі народився в Києві. Тут же відбулася перша виставка робіт майстра, якому судилося змінити світові уявлення про скульптуру початку XX століття.

Митець увів до композицій скло, дерево, метал, целулоїд. Також скульптор-новатор створював об'ємні рухомі конструкції, обґрунтував і сконструював особливий механізм «архипентуру», відкрив новий різновид рельєфного різьблення – так зване «скульптуро- малярство».

Творчість Олександра Архипенка мала значний вплив на розвиток модерністського мистецтва, у тому числі архітектури та дизайну в країнах Європи та Америки.

Завдяки йому в парках Чикаго з'явилися пам'ятники Шевченка, Франка і князеві Володимирі.

Твори Архипенка зберігаються в Національному художньому музеї України, Національному музеї у Львові. Роботи видатного скульптора мають за честь експонувати найпрестижніші музеї та галереї світу: Центр Помпідю в Парижі, музей Modern Art та галерея Соломона Гугенгайма в Нью-Йорку, музеї Стокгольма, Берліна, Тель-Авіва, Москви.

Олександр Архипенко, Walking. Скульптуру продано на аукціоні Christie's у 2012 році за \$ 120 100

Олександр Архипенко, Vase Women I. Скульптуру продано на аукціоні Sotheby's у 2017 році за \$ 181 250

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ.

Варіант 1. Намалювати живописну композицію у стилі кубізм на А4 форматі (альбомний аркуш).

[Відео що стане в нагоді](#)

Варіант 2. Коротка доповідь (1-1,5 сторінки Word документу або презентація до 10 слайдів) про художника який працював (або працює) у стилі кубізм. Кілька прикладів його картин, описання ваших особистих вражень від кожної.

У ВІЛЬНИЙ ЧАС. Для тих, хто прагне більш детальніше дізнатися про життя та творчість найпопулярнішого художника 20 століття Пабло Пікассо придбайте книгу «Мастера рисунка и живописи. Выпуск 3. Пикассо. Читати уривок: <https://www.yakaboo.ua/mastera-risunka-i-zhivopisi-vypusk-3-pikasso.html>